

Halas-tavak

Halálos tudás

Koren Miklós

Részlet a Halas-tavak című regényből.

Mintafejezet — nem terjeszthető

Halas-tavak (*bg. Ribni Ezera*). Két nagy hegyi tó a Rila-hegység magasfekvésű cirkuszvölgyében, 2 230 méteren

1

A bicska nehezen haladt a fában, az éle folyton beszorult. Dimítár halkán káromkodott. Még furcsa volt, hogy nincs körülötte senki, akit zavarna. Lassan haladt a munkával. A múlt heti esőzés megduzzasztotta a rudakat, így túlságosan szorult az eszténa kapuja. Kicsit igazítani akart rajta, hogy könnyebb legyen ki— és beterelni a juhokat.

Pár hónapja nem gondolta még, hogy kerítést fog farigcsálni. Megnyugtató tevékenység. Elnézett a rét másik végébe, ahol Kalina és Mara a juhok között játszott. Mara alig látszott ki a fűből, csak időnként villant meg mályvaszínű ruhája. „Ezt a

füvet, úgy látszik, nem szeretik a juhok” — gondolta Dimítár — „*Rá kell majd hajtanom őket a tó túloldalára.*”

Először érezte boldognak magát, amióta eljöttek Szófiából. Hiányzott persze Elíca, de már nem őrjítően, mint az első napokban. Csak enyhén fájt, amikor a lányokról eszébe jutott mosolygó szeme. Az első hetek borzasztóak voltak. Elíca javasolta, hogy jöjjenek föl a hegyekbe, amíg még nem zárja le a katonaság az utakat. Ő nem hagyhatta el Szófiát. Az egészségügyi dolgozóknak minden reggel meg kellett jelenni a munkahelyükön.

Amióta lekapcsolták a hálózatot, az emberek megvadultak. Hiába lógott majd mindenkinek a nyakában egy Tilzam, az néma maradt, ha kérdezték. Még a drágább, kijelzős változat sem mutatott semmit, csak annyit, hogy *„connection request timed out...”* Tilzam nélkül pedig nem lehet élni. Tényleg nem lehet. Mit csinálsz, ha megbetegszel? Húsz évvel ezelőtt bementél volna egy kórházba, ahol rádnézett volna egy orvos. Orvos volt még néhány, de ők is a Tilzam Systemsnek dolgoztak „tudományos tanácsadó” munkakörben. A Sofia Tower 28. emeletén, korlátlan vegán ételfogyasztással és edzőteremhasználattal. Pontosan tudták, hogy a „tudományos tanácsadó” titulusuk és a jókora fizetésük csak azt a célt szolgálja, hogy ne zúgolódjanak, amiért sokévnnyi egyetem és szakmai gyakorlat után a mesterséges intelligencia elvette a munkájukat.

Elíca is ilyen tudományos tanácsadóként dolgozott, de ő igyekezett is jobba tenni a Tilzam egészségügyi szolgáltatását. Otthoni molekuláris nyomtatók készítették a legtöbb gyógyszert, és ebből adódott bőven gond. A legtöbben csak az olyan

gyógyszereket nyomtatták ki, amiket olcsó tengerimoszatpatronokból lehetett előállítani. Az eszköz szólt ugyan, ha ez nem elég az adott betegségre, de ki fog szót fogadni egy beszélő nyakláncnak? Elíca azon dolgozott, hogy minél előbb észrevegyék, ha valakinél tényleg nagy a baj.

Dimítár felidézte Elíca szemét. Nyoma sem volt benne félelemnek, amikor utoljára beszéltek. Izgatott volt, hogy végre a hivatását gyakorolhatja. A kórház folyosója tele volt betegekkel. Néhányan ingerülten vitatkoztak a nővérekkel, mások csak lehajtott fejjel bámulták a padlót — ők megértették, hogy az eddigi világuknak vége.

— Látod, mi van itt — kérlelte a férjét Elíca — Menjetek föl a keresztapámhoz, Jordanhoz! Ő mindenben segíteni fog. Amint tudok, utánatok megyek.

A bácsi tényleg segített, az ételét, a pálinkáját is megosztotta, a gyerekek is élvezték a tanyasi létet. A lányok az állatok körül sertepertéltek, Vaskó köveket gyűjtött a pataokban. De Dimítár kínosan érezte magát tehetetlen vendégként. Nehezen is értett szót a nagybácsival. A közös ismerősön kívül nem volt más témájuk. Dimítár próbálkozott még, hogy a változásokról magyarázzon, de Jordan bácsit nem érdekelte. Nem olvasott híreket, nyilván nem követte a technológiát se.

Egyik este Dimítár szitkozódást hallott a kis ház ajtajából. Nem olyat, amelyet ő szokott, hanem olyat, ami egy istentől sem félő ember szájából jön. A szultán fasza is szerepelt benne. Dimítár becsukta a hálószoa ajtaját, és visszaült a konyhaasztalhoz. Jordan szitkozódott, egy másik férfival veszekedett. Nem lehetett kivenni, a másik mit mond, annyira részeg volt. Jordan még kiabált vele egy kicsit, aztán hagyta elmenni.

Jordan visszajött, és lehuppant egy székre.

— Az anyja keservit! Nem találok rendes pásztort. Ez a barom csak két hete volt fönt a hegyen, de nem bírta tovább. Mindegyik leissza magát, de a legtöbb azért a nyár végéig kitart. Hát minek néznek engem?! Én legszívesebben itt se lennék. Lemennék Görögország felé.

Dimítár fölnézett a jegyzeteiből. Először hallott Jordantól több mint két mondatot. Nem tudta, hogy ilyen mehetnékje van.

— Mi van Görögországban?

— Leszarom, mi van ott — vont a vállát a bácsi — az a baj, hogy én itt vagyok. Faszom se akar már juhokkal foglalkozni. Csak ülnék egy szigeten, jéghideg raki a kézben, aztán szevasztok.

Dimítár már épp kinyitotta volna a száját, amikor Kalina jelent meg a hálószoa ajtajában félrebillentett fejjel.

— Apa!

Felébredhetett a kiabálásra. Lógott rajta a pizsama, amit anyja vett neki múlt hónapban. Online boltok már nem voltak, nem nagyon lehetett válogatni.

— Menjünk föl mi a nyájhoz! Olyan cukik a bárányok.

Őrületségnek tűnt, mégis így történt, hogy Dimítár és a három gyerek, nyomukban Boriszszal, a legidősebb pásztorkutyával, felköltöztek a Halas-tavak völgyébe.

A bicska megszalad egy göbön, és mélyen belevágott Dimítár körmébe.

— Bassza meg! — káromkodott most már szabadon. Vérző ujját a szájába vette, összecusukta a bicskát, és visszaindult a kunyhóhoz.

Kalina csuromvizesen jött vissza a tótól. Kora délután nem volt munka a juhokkal, ők is hűsölni próbáltak. Át kellett lépnie Boriszon, a legidősebb kutyán, amikor behúzta maga után a kunyhó ajtaját. Borisz karakacsán pásztorkutya, munkakutya, aki a fejében háromfelé osztja az élőlényeket. Bárány, akit terelni kell. Ragadozó, akit el kell üldözni. És család, aki azt csinál, amit akar. Kalina a családhoz tartozott, így Borisz meg sem rezdült, amikor átlépett felette.

A lány a bal oldali priccsre nézett, amin az apja éppen a fejére húzta a takaróját. Hiába ragasztotta le újságpapírral az ablakot, dél körül pont odasütött a nap nyálától barna párnájára. Kalina a másik ágyhoz lépett és megérintette az alvó Marát. Meleg volt. Nem, forró. A gyerek arcához érintette a száját, hogy megnézzze, lázas-e. Ekkor hallotta meg a sípoló hangot. Mara háta emelkedett és süllyedt, közben olyan hangot adott, mint egy gumimatrac, amiből kiengedték a levegőt. Kalina megrázta a kislányt.

— Apa, apa! Mara nem kap levegőt!

Az ajtó előtt mocorgás hallatszott. Borisz előbb állt föl, mint Dimítár. A férfi egy mozdulattal legurította magáról a takarót. Felült, a térdére tette a kezét, egy pillanatig maga elé nézett, majd egy lépéssel a lányok ágya mellett termett, és fölemelte Marát.

— Vigyük ki! — szólt hátra Kalinának, miközben ő már az ajtót nyitotta. Kalina felmarkolta a pokrócot és követte apját.

Mindketten hunyorogtak a déli fényben. Borisz odébb szaladt, néhány lépés távolságból figyelte, mi történik. Egyedül Mara nem ébredt fel. Még mindig sípolva lélegzett.

Dimítár biccentett a fejével, mire Kalina leterítette a pokrócot a föbe. A férfi óvatosan lefektette a kislányt és a mellkasára tette a fülét. Hunyorítva nézett föl Kalinára.

— Hozz egy poharat!

Néhány lépés múlva visszajött Kalina egy fémbögrével. Dimítár hasra fordította Marát, a hátára tette a bögrét. Fehér karikát hagyott a piros bőréen. A pohár fenekéhez illesztette a fülét, úgy figyelte a lány légzését.

— Nem tetszik — nézett föl a férfi az égre — szürcsög, sípol, magas a láza.

Kalina betakarta a hógát és fölállt.

— Anya tudná, mi ez — mondta bizonytalanul.

— Anya igen, de ő nincs itt, ugye? — csattant föl Dimítár. Kalina sírva fakadt és leguggolt Marához.

A férfi kinyitotta az ajtót és szó nélkül visszament a kunyhóba. Előhúzta a régi hátizsákját az ágya alól, és kiborí-

totta a tartalmát az ágyra. Csupa olyan kacat, ami az előző életére emlékeztette. Egy napelemmel tölthető powerbank. Egy összecsatolható billentyűzet. Egy Raspberry alaplap. És egy GPU chip. Sietve dobálta be őket, amikor menekülniük kellett Szófiából. A GPU-kat már rég betiltották, magánszemélyeknek tilos volt vásárolni, részben ezért is tette be. De kíváncsi is volt, mennyivel tud ez többet, mint az előző modell.

Néhányszor eszébe jutott az elmúlt hónapokban, hogy összedugja, de enélkül is el tudta foglalni magát. Napfelkeltekor kelés, megfejni a juhokat, és kihajtani őket a legelőre. Délután meg vissza, bezárni mindet, mert farkasok is járnak. Esténként holtfáradtan dőlt bele az ágyba.

Kutatott egy darabig a drótok között, de végül minden összeállt: powerbank, alaplap, GPU, billentyűzet, kijelző. Gyorsan gépelt, az ujjai emlékeztek a mozdulatokra.

Négy éves lány, magas láb, szörcsögő, sípoló légzés.

A képernyőn egyből megjelent a válasz:

Connecting to Dimítár's Tilzam... Request timed out... Check internet connection.

Internet a hegyekben sosem volt, egy ideje már a városban sincs. De Dimítár annakidején letöltött egy lokális modellt. Gyakorlottan gépelt tovább, amíg végre érdemi választ nem kapott:

These are symptoms of bacterial pneumonia. Insert an Amethyst 120 cartridge into the molecular printer to craft your personal medication.

— Hagyd a marketingdumát! Nincs patronom és nem is lesz — kiáltott fel Dimítár, ujjával dühösen csapkodva a billentyűket.

Seek immediate medical attention. When untreated for more than 48 hours, this condition can be fatal.

— Szart se érsz, bazdmeg, ezt én is tudom! — Ledobta a billentyűzetet az ágyra. A kijelző elsötétült.

Kínézett a kunyhó nyitva hagyott ajtaján. A karórájára pillantott, fölhúzta, miközben nagyot sóhajtott. Valamelyiküknek le kell mennie a hegyről.

• • •

A ló óvatosan botorkált lefelé a sziklákon. Megbízott a fiú vezetésében, ahogy ellenkező irányban ringott a nyeregben. Hegyi lóként nem félt a szikláktól, de nem járt még errefelé. Minden új volt: a formák a patái alatt, az illatok a kitáguló orrában. Gyanta és fenyőtűk illata. Mintha füstöt is érzett volna.

Vaszkó összehúzta magán a báránybőr kabátot. Amióta lement a nap, hirtelen lehűlt a levegő. Neki is új volt a terep, de apja elmagyarázta, merre menjen és mire számítson. A kabát zsebébe egy kis papírcetlit hajtogatott, amelyre leírta, pontosan mire van szükség. Vaszkó nem értette a szavakat és számokat, de tudta, hogy a húga miatt fontos az üzenet. Apja

csúnyán káromkodott, amikor nem volt megelégedve a gép válaszával.

Ez még ebéd után történt. Később apja kedve is visszatért, és izgatottan számolgatott egész délután. *„Egy régi modellt kell használni, még a Tilzam előttről. Ha valakinek van, akkor a Rilai Kolostor pópáinak biztosan. Mindig jó érzékkel találták meg az értékeket.”*

Vaszkó megérintette az ujjával a papírlapot. *„Tensorflow architektúra, érvelésre tanítva, legalább 90 milliárd paraméter.”* Nem volt rajta, mi baja Marának. Minél kevesebbet tudnak azok a barátok, annál jobb — magyarázta az apja.

Beértek az erdőbe. Az egyre növekvő sötét miatt nem akart már ügetni. Határozott lépésekkel haladtak lefelé a favágók útján. A Partizán-tisztás mellett már teljes sötétségben haladtak el. Az erdőben tábortüzek tucatjai világítottak. Vaszkó régen látott ennyi embert, ennyi mozgó árnyékot. Olyan félelmet érzett, mint amikor odafönt először találkozott farkassal. Apja szavaira gondolt. *„Ezek ártalmatlanok. Még arra sem voltak képesek, hogy feljöjjenek a hegybe.”*

A kolostor sötéten, mégis valahogy hívogatóan magasodott a Rila-patak fölé. Néhány ablakban gyertya világított, és a főkapun is kiszivárgott az udvari tábortűz fénye. Ennyi fény elég volt ahhoz, hogy a Rilai Kolostor félelmetes sziklatömbből barátságos barlanggá váljon. Fény. Tűz. Emberek. Élet.

A lódobogás hallatára Anton apát kijött a kapu elé. Vaszkó megtanulta, hogy illik leszállni a lóról, ha valakivel beszélünk. Különösen, ha ennyire fontos dolgot kérünk tőle.

— Dimítár fia vagy, ugye? Hogy is hívnak?

— Vaszkó.

— Vaszkó. Vaszkó — ismételte, mintha ízlelgetné a nevet.
— Gyere beljebb. Igyál meleg tejet, és elmeséled, mi dolgod van erre ilyen későn.

Elővette a szürke anorákja zsebéből az alumínium doboz-
kát, kinyitotta, és a markába ütögetett egy kis dohányt.
Dohányt?! Ki tudja, minek a leveleit fermentálták, szárították,
tömték a cigarettájukba. Mégis jó érzés volt valamibe kapasz-
kodni. Meg lehet fogni, bele lehet szívni, forró és nagyon erős
szaga van. Megnyugtató volt olyan bűdöset szívni, ami minden
más szagot elnyomott. Izzadságszag, olyan csípős, mint a friss
hagymáé. A többi szagról nem is beszélve. Próbáltak latrinákat
ásni, de ennyi embernek hiába.

Nem azért lakott a Partizán-tisztáson, mert annyira szere-
tett kempingezni. Az elején jó ötletnek tűnt ott fölverni a
sátrat, ahol már vannak néhányan. Együtt erősebbek vagyunk,
nem igaz? A kolostor közelsége is megnyugtatóan hatott. A
barátok időnként hoztak ételt, a gyerekeket is lekötötték. Egy-
házi énekeket tanítottak nekik, a Szentírásból olvastak. Addig
sem másztak fára vagy csavarogtak. Később meg megszokta. A
tisztás felső részénél kezdett reggel, friss vizet vett a vödörbe,
aztán lejjebb megmosdott. Fahordás, favágás, főzés — mindig

akadt valami. A legérdekesebbek a sáto rtábor építészeti feladatai voltak. Kifeszíteni a ponyvák at, hogy ne ázzanak át. Gallyakkal fedni az ösvényeket a sátrak között, hogy sárban is jól járhatók legyenek. Raktárakat kialakítani, konyhát, közösségi tereket, ahol enni és beszélgetni lehet.

Nagyot szívott a cigarettába, a forró füst égette a légsövét.

Lódobogást hallott a hegy felől. Elnyomta a csikket egy fenyőfa kérgén, és visszahúzódott az erdőbe. Itt sötét volt, nem láthatta őt senki. Egy fiú, nem több 12 évesnél, léptetett a lóval az erdei úton. A kolostor felé tartott. Mit kereshet ott ilyen későn? Egyáltalán, honnan jön? A férfit hirtelen tettvágy fogta el. A nikotinra is foghatta volna, de az biztos nem volt a cigarettájában. Ellenállhatatlan késztetést érzett, hogy kövesse a lovast. Halk léptekkel utánaindult.

A kolostor kapujának támaszkodva nem keltett feltűnést. Megszokták, hogy a Partizán-tisztás menekültjei idejárnak kéregetni. Az udvaron nemcsak barátok melegedtek a tűz körül. Pokrócba burkolózott kalapos emberek sugdolóztak, mióta meglátták a fiatal lovast. A szemükkel követték, ahogy kiköti a lovát és átvág az udvaron. De nem mozdultak.

A férfi közelebb ment a tűzhöz, újabb cigarettát vett elő, és egy parázsnál meggyújtotta. Egy darabig nyitva hagyta a dobozt, hátha a kalapos emberek is kérnek belőle. De azok elfordították az arcukat.

• • •

Anton a refektóriumban ültette le a fiút. Egy gyertya égett az ablakpárkányon. Az apát a lángba bámult, mintha valami választ várna tőle. Nem volt szükség több fényre, szemük hozzászokott a sötéthez. Egy fiatal szerzetes lépett az apáthoz, gőzölgő bögrével a kezében.

— Kecsketej. Igyál. — Nem volt bőbeszédű a szerzetes, de Vaszkónak tökéletesen megfelelt. Ujjaival átkulcsolta a bögrét. Hideg volt már kint, jólesett egy kis meleg az átfagyott kezének.

Az apát csak azután szólalt meg, hogy az üres bögre kop-pant az asztalon. Közben ujjjaival köröket rajzolt a poros fa felületén, mintha nem is hallaná saját kérdését.

— Hogy van Dimítár? És a lányok? Kalina járt már erre, de Marát még nem is láttam.

— Beteg. Ezért jöttem.

— Jól van fiam, de mondjál többet, mert így nem tudok segíteni.

Vaszkó elővette kabátja zsebéből a papírlapot. Az apát kismította és rápillantott. Árnyék futott át a homlokán, ahogy megértette a szavakat. A fiatal szerzetes előrehajolt, majd egy félmosollyal elfordult. Vaszkó megijedt, hogy túl sokat kért. Vagy túl nehezett. Valami rosszat jelentenek apja szavai.

— Tud segíteni?

— Nem ez a kérdés, fiam — az apát hangja inkább gondterhelt volt, mint mérges. *„Nem bántottam meg, segíteni fog”* — gondolta Vaszkó.

— Van nektek olyan masinátok, ami tud valamit kezdeni egy ilyen modellel?

Most Vaszkón volt a sor, hogy megijedjen. De neki kevesebb tapasztalata volt az érzései palástolásában, mint az apátnak.

— Nem tudom, mit jelent ez, apám lelkemre kötötte, hogy jöjtek el hozzátok. Többet nem mondott — hadarta gyorsan.

— Jól van, jól van, nem kell úgy megijedni. Tőlem nem tudja meg senki, hogy nektek van működő AI-gépetek. Ha ez segít Marán, vigyed. Sztavrosz testvér — itt a fiatal szerzetes-re nézett — szenvedélyesen gyűjti a modelleket. A szerzetes bólintott, de tekintete tovább időzött a papíron. — Örülök, ha valaki tudja használni.

Sztavrosz intett Vaszkónak, hogy kövesse.

— Gyere, a kódexek között tartjuk őket a könyvtárban.

Sztoján beleköpött a tűzbe, amitől a barátok rosszálló pillantást vetettek rá. A szeme sarkából látta, hogy a fiú, az apát és a fiatal szerzetes átvág az udvaron és a kápolna melletti kapun belép a könyvtárba. Ez csak egy dolgot jelenthetett. Nagyon meg kellett erőltetnie magát, hogy ne forduljon utánuk. Próbálta leplezni izgatottságát, de a testvére előtt nem voltak titkai.

— Mi van? — kérdezte Nikó.

— Adj inni a lovaknak. Hamarosan mennünk kell.

A szürke anorákos férfi a tűzbe dobta a cigarettát. *„Ők lóval, én gyalog, de tudom, hogy merre mennek.”* — gondolta, és elindult vissza a Partizán-tisztás felé.

© 2025 Koren Miklós

Ribni Ezera sorozat

Coded Thinking OÜ

Részlet a Halas-tavak című regényből.

Mintafejezet — nem terjeszthető

Fotók: Radoslav Sarov / gowhere.bg